

Indhold

Indledning:	1
Sådan startede Esben med at bruge Klassetrivsel	1
En uventet problematik	3
Sociogram - en lille forklaring	4
Tiltag og løsning	5
Mere end bare "synsninger"	6
Overblik og hurtig screening	7
Konklusion	7

En lærers beretning fra klasseværelset

...eller en historie om, hvordan Klassetrivsel bruges af Esben, der er primærlærer i en 6.klasse.

Indledning:

Du kan her læse Esbens historie fra klasseværelset. Esben er lærer i en 6. klasse. Fra Skolevisioners side har vi valgt kun at kalde ham Esben og heller ikke nævne Esbens skole ved navn. Det har vi valgt, fordi vi gerne vil sørge for, at Esbens elever ikke skal kunne genkendes. Selvom Esben og hans klasse herved bliver anonyme, så kan hans erfaringer med Klassetrivsel absolut sagtens være inspirerende og vi håber du har lyst til at læse med.

Tekstens hovedpunkter er:

- Hvordan Esben startede med at benytte Klassetrivsel
- Opdagelsen af en særlig problematik i Esbens klasse
- En lille forklaring på Klassetrivsels sociogrammer
- Tiltag og løsningsmuligheder i forhold til problematikken
- Hvordan Klassetrivsel støtter Esbens "synsninger"

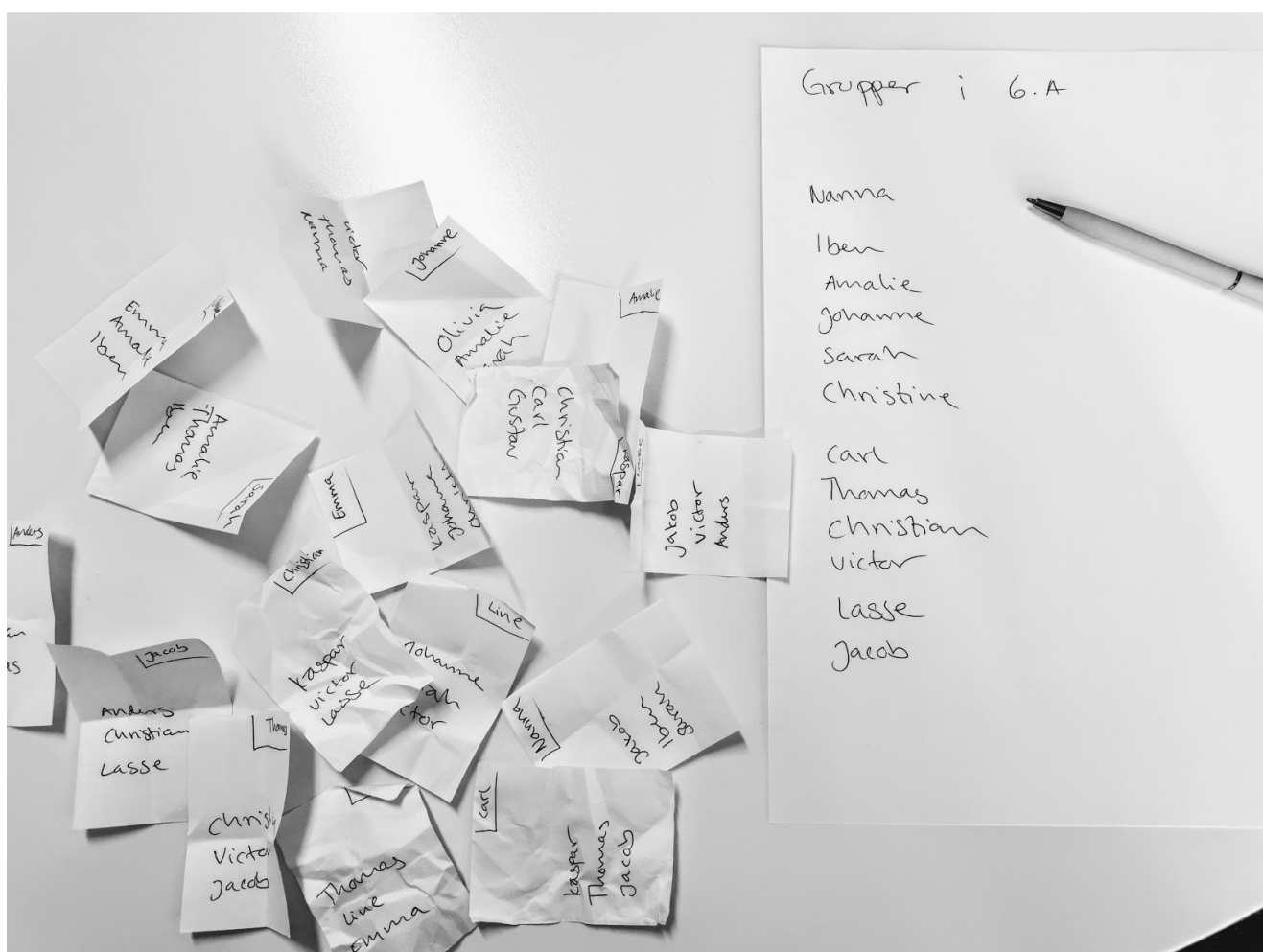
God læselyst!

Sådan startede Esben med at bruge Klassetrivsel

Den skole Esben er ansat på, bruger Klassetrivsel som en fast del i udskolingen. Flere gange årligt følger skolens lærere, ledelse og øvrige ressourcepersoner med i, hvordan det står til med trivslen i de enkelt klasser i udskolingen. Af denne grund er langt de fleste lærere i udskolingen vant til at benytte Klassetrivsel og flere vælger, som Esben, at udføre deres egne undersøgelser ad hoc og som supplement til de obligatoriske undersøgelser, der er fastlagt fra ledelsens side. Det gør de fordi de synes det bidrager til deres overblik og det giver dem et godt grundlag at bygge deres trivselstiltag på.

Esben er en af de lærere, der ser en klar fordel ved at benytte Klassetrivsel udover de "skemalagte" undersøgelser. Han fortæller os, at han gerne bruger Klassetrivsel, når han skal sammensætte arbejdsgrupper og det er også det behov, der først motiverede ham til at benytte Klassetrivsel. Muligheden værktøjet giver i forhold til at lave arbejdsgrupper ud fra elevernes egne valg, gør det nemt og hurtigt for læreren/pædagogen at danne nye grupper, hvis det fx er tid til den årlige lejr tur.

På billedet her kan du se et eksempel på, hvordan Esbens hverdag med gruppedannelse så ud før han begyndte at benytte Klassetrivsel. Hvis du er lærer eller pædagog, så er du helt sikkert bekendt med de små sedler med elevernes navne på, som du har måttet sidde med en sen aften time eller en søndag eftermiddag.

1 Gruppedannelse - Skolevisioner

Med tiden er Esben dog begyndt at bruge Klassetrivsel til lidt mere, end at danne gode arbejdsgrupper. Han ser nu også altid efter bestemte konstellationer og der er særligt én historie, som han fremhævede, da vi talte med ham.

En uventet problematik

Esben og hans kollega, der begge arbejder sammen om den 6. klasse, som Esben er primærlærer for, havde gennem en rum tid haft på fornemmelsen, at der var en dreng, der stak lidt ud. Begge lærere fornemmede, at drengen nok ville være indplaceret i toppen af drengegruppens hierarki, da han fremstår som socialt stærk. En slags “leder” for drengegruppen, om man vil.

De to lærere opsatte og udførte en Klassetrivselundersøgelse, for at “tage temperaturen” på klassens trivsel. I undersøgelsen var også sociometriske spørgsmål, som blandt andet benyttes til at genere sociogrammer¹.

Undersøgelsen blev gennemført og da de læste rapporten fik de to lærer sig en overraskelse, som de ikke havde regnet med i forhold til den førømtalte dreng.

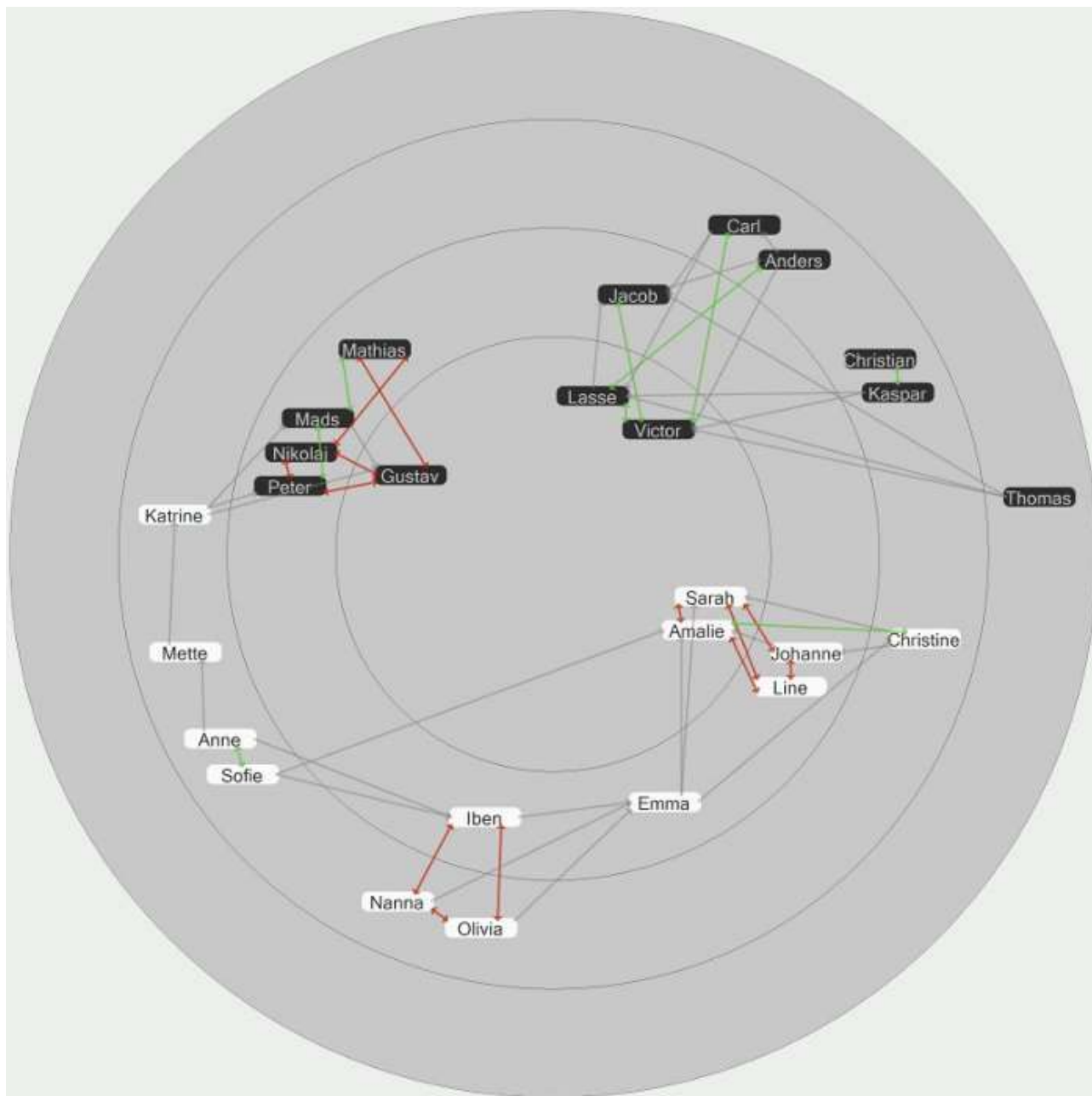
Undersøgelsen viste, at drengen slet ikke modtog nogle valg fra sine klassekammerater.

Det var helt modsat, den fornemmelse som begge lærere sad med efter at have observeret klassen i mange timer. De havde en forventning om, at drengen ville stå i midten af sociogrammet, men det viste sig ikke at være tilfældet. Drengen stod helt for sig selv helt ude i kanten af sociogrammet.

Her hører en lille forklaring med, for hvad vil det sige at drengen står i kanten af sociogrammet.

¹ For oplysninger om sociometri se: <https://klassetrivsel.dk/funktioner/>

Sociogram - en lille forklaring

2 Demundersøgelsen - Skolevisioner

Her ser du et sociogram, der er hentet fra Klassetrivsels Demundersøgelse. Alle navnene er fiktive. Kik ude i højre side. Her får du øje på "Thomas". Thomas står i sociogrammtes yderste ring. Når han står herude betyder det, at han ikke har modtaget nogle tilvalg fra klassens øvrige elever. Thomas vælger selv ind i den ene af Demundersøgelsens drengegrupper. Han vælger "Jakob", "Lasse" og

“Victor”, men som det også fremgår så vælges han ikke selv til fra nogen i den drengegruppe, som han selv vælger ind i. Dette placerer ham ude i kanten af sociogrammet og den konstellation bør altid få lærerens/pædagogens alarmklokker til at ringe. Som lærer bør man være opmærksom på, grunden til, at Thomas er placeret yderst. Det kan være naturlige forklaringer. Måske er Thomas en del af en drengegruppe i en anden klasse (måske skakklubben i parallelklassen), som han blot ikke har mulighed for at tilvælge ifm Klasse trivselundersøgelsen. Her må der overvejes nøje, hvad man kan (eller skal) gøre, for at hjælpe Thomas til at få stærkere relationer til drengegruppen og/eller klassens øvrige elever, såfremt der er behov for dette. Har Thomas de relationer, han har brug for på tværs af andre klasser, så bør man som lærer huske at tage højde for dette i sine tiltag.

Tag igen et kig på sociogrammet. Hvis du ser efter i den inderste cirkel, så ser du, at fem af klassens elever befinder sig her. At de er placeret her betyder, at det er de elever, der har modtaget flest valg fra klassens øvrige elever. At en elev er placeret i den inderste cirkel vidner om, at den pågældende elev har et stort og solidt netværk af relationer afhængigt af den sammenhæng spørgsmålet spørger ind i. Jo længere vi bevæger os ud gennem sociogrammets cirkler, jo færre relationer har eleven og desto mere opmærksom skal man som lærer/pædagog for klassen være.

Lad os vende tilbage til Esben og hans 6.klasse.

Tiltag og løsning

Esben og hans kollega ville arbejde med det mål for øje at få drengen indkoderet mere i klassens fællesskab. De besluttede sig for at tage en samtale med drengen om, hvordan han havde det og for at høre hans egen opfattelse af sin trivsel. Drengen gav endnu ikke udtryk for, at han manglede nogen at være sammen med i frikvartererne. Ej heller gav han udtryk for at føle sig udenfor eller valgt fra. Det er selvfølgelig godt, men da Esben og hans kollega ønskede at drengen heller ikke på sigt skal få disse oplevelser, ville de sætte ind med forskellige tiltag.

Esben og kollegaen vælger yderligere at inddrage drengens forældre, for at aftale med dem, at de skal støtte op om, at deres søn får flere relationer til de andre elever i klassen. De kan opmuntre til at han deltager i arrangementer og ellers støtte ham i at være opsøgende i forhold til at lave aftaler med flere forskellige elever i klassen.

Endvidere talte Esben og kollegaen med de øvrige drenge om, om de skulle forsøge at inkludere drengen lidt mere i deres daglige aktiviteter.

Han fortæller os, at han og kollegaen nu klart fornemmer, at drengen inkluderes mere i klassens fællesskab. De har planlagt en ny undersøgelse for at monitorere og følge op på problematikken efter sommerferien, hvor deres tiltag har haft tid til at "virke": Dog har de to lærere allerede haft endnu en samtale med eleven. Til den samtale fortalte eleven, at han er glad og føler sig som en del af klassefællesskabet. Det er begge lærere meget tilfredse med og de forventer, at de har afværget mistrivsel hos den pågældende elev, endnu før det blev et problem. De har arbejdet på forkant med klassens trivsel.

Mere end bare "synsninger"

Esben fortæller, at en af de klare fordele han oplever ved at bruge Klassetrivsel i sit arbejde er, at han får konkret og objektivt data at arbejde ud fra. Alle lærere og pædagoger kender til begrebet "synsninger", men for de som måske ikke er så bekendte med begrebet, så er her en lille uddybning. En "synsning" er en mavefornemmelse - det som læreren eller pædagogen synes i forhold til en klasse eller en elev. Det kan være svært at beskrive præcist, hvorfor man som lærer eller pædagog har en bestemt opfattelse af en elev. Man har måske overværet en situation, eller hørt en hård bemærkning, der resulterer i en fornemmelse af, at en elev eller en klasse har en bestemt udfordring. Ofte har man ikke andet end en "synsning" og, når man som lærer skal forklare den givne problematik til en anden kollega, kommer man ofte til kort og må ty til at sige, at det er noget man (subjektivt) synes om en klasse, elev eller situation.

Når Esben benytter Klassetrivsel, får han mulighed for at få testet disse "synsninger" af. Som med drengen fra 6 klasse, så "syntes" både Esben og kollegaen, at drengen måtte være i toppen af klassehierarkiet, men de oplysninger de fik

Faktaboks

"Synsninger"

"Synsninger" er den mavefornemmelse man som lærer/pædagog har om en klasse, en elev eller en given situation. Det er den subjektive oplevelse og følelse, man har om en klasse, som man danner efter at have observeret og været sammen med en klasse eller en elev.

"Synsninger" kan være meget svære at forklare, da de blot er en fornemmelse af, hvordan tingenes tilstand er.

fra Klassesetivsel stemte ikke overens med denne “synsning”. Klassesetivselrapporten åbnede altså op for en virkelighed, som de ikke kendte til.

Andre situationer, hvori Esben fortæller, at det er rart at have andet og mere end sine egne “synsninger” er ved blandt andet skole-hjem-samtaler og ved diskussion af klasser med kollegaer. Her giver Klassesetivselrapporterne en fælles forståelse af klassen og dens dynamikker. Den fælles forståelse skal man uden rapporterne bruge en del tid på at spore sig ind på.

Overblik og hurtig screening

Esben fortæller, at han altid ser efter elever, der står for sig selv mellem klassens grupperinger. Eksempelvis er det helt naturligt at have grupperinger i klassen, således den er del op i to drengegrupper - nemlig de drenge der spiller fodbold og de drenge der ikke gør. Hvis du ser tilbage på sociogrammet vist tidligere, vil du også lægge mærke til de to naturlige drengegrupper. Den ene drengegruppe er “fodbold-drengene” og den anden gruppe er “gamer-drengene”. Her finder Esben det meget vigtigt at holde øje med de elever, der står udenfor disse grupper. Hvis han opdager elever, der står for sig selv, så undersøger han det altid nærmere, som det også var tilfældet med førromtalte dreng fra 6. klasse.

Konklusion

Det vi kan konkludere efter vores samtale med Esben er, at han er meget glad for at benytte Klassesetivsel. Han oplever, at værktøjet understøtter hans arbejde med elevernes trivsel på en måde, hvorpå han føler sig godt klædt på. Udover at føle sig godt klædt på er den tid han sparer i forbindelse med at udarbejde arbejdsgrupper til eleverne også en vigtig faktor. Al den tid, som Esben nu ikke behøver at bruge på den proces, kan han i stedet bruge på sin kerneopgave - nemlig eleverne.